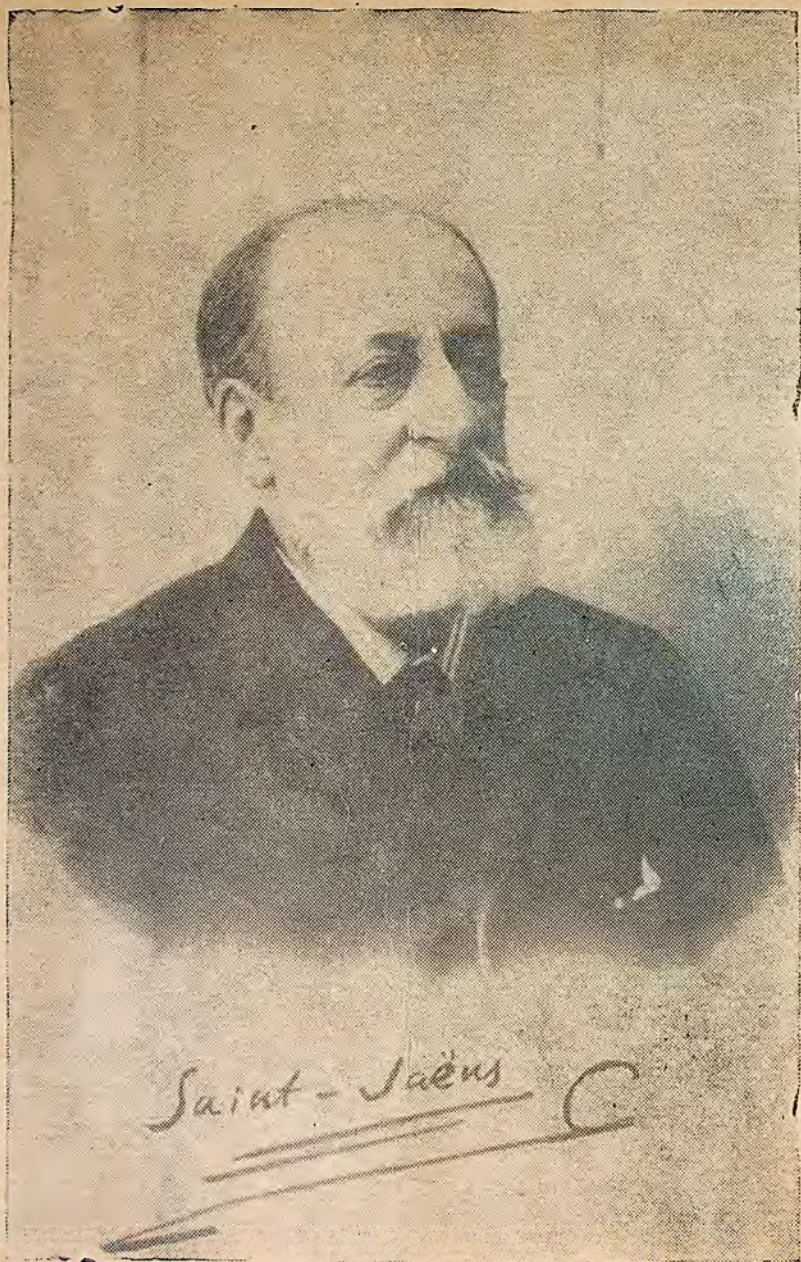

**САМСОН И
ДАЛИЛА**

НАРОДНА ОПЕРА — РУСЕ

САМСОН
И
ДАЛИЛА

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"- Русе

120000890843

Сезон 1967 - 1968 г.

490948

Режисьорското кредо на постановчика на „Самсон и Далила“ е: „Публиката да вижда всичко, което чува и да чува всичко, което вижда! Публиката да „чува“ режисурата и да „вижда“ музиката!

Режисьорът на „Самсон и Далила“ се стреми към оперна режисура, която дава еднакво много и за ухото и за окото на публиката. Той е за съвременната режисура, опряна и обогатена от здравата, художествена оперна традиция, за режисура, която драматически, сценически разкрива духа на партитурата и идеите на творбата, за режисура на музикалното, вокално, психическо, пластично и живописното озвучаване на партитурата, която е основният закон на всеки оперен спектакъл, за режисура като обобщаваща форма на всички родове театрални изкуства.

Режисьорът на „Самсон и Далила“ се стреми към симфоничното звучение на спектакъла, към хармонията на артистическите индивидуалности, като се обявява против режисьорската „дресура“, против търсенето на всяка цена на „новаторство“ и „сензация“; той е против „сценическото консервиране“ на произведението, но и против презния ефект, против „режисьорските ребуси“ и „героическата акробатика“ на сцената. Той се стреми да намери сценически език, понятен за публиката, — за всяка публика — защото няма „лоша“ и „добра“ публика, защото няма и театър без публика. Той държи да покаже на публиката не само „как“ се играе едно произведение, но и „какво“ се играе.

Режисьорът на постановката излиза от убеждението, че най-добрата постановка е тази в която режисьорът не се забелязва, че няма само един задължителен път, а има много възможни пътища за художествено възпроизвеждане на една театрална творба.

Като негова първа режисьорска работа постановката на „Самсон и Далила“ неизбежно носи елементи, които подлежат на критика, но той от опит знае, че хвалебствените критики го направиха „звезда“, а критичните го направиха артист. Той знае, че един режисьор расте заедно с артистите си, заедно с постановките си, защото ако един певец с възрастта остарява, един режисьор с възрастта укрепва,

пораства и узрява. Затова и той решава, че след близо 25 годишен театрален опит, може да се роди режисьора, за да има достатъчно още време да расте и възмъжава.

Като първа негова постановка операта „Самсон и Далила“ не може да осъществи всички негови режисьорски идеали, но тя преследва определената цел да покаже в тази библейско-историческа и легендарно-митическа творба обобщените идеи на човека за красота, добро, правда и свобода.

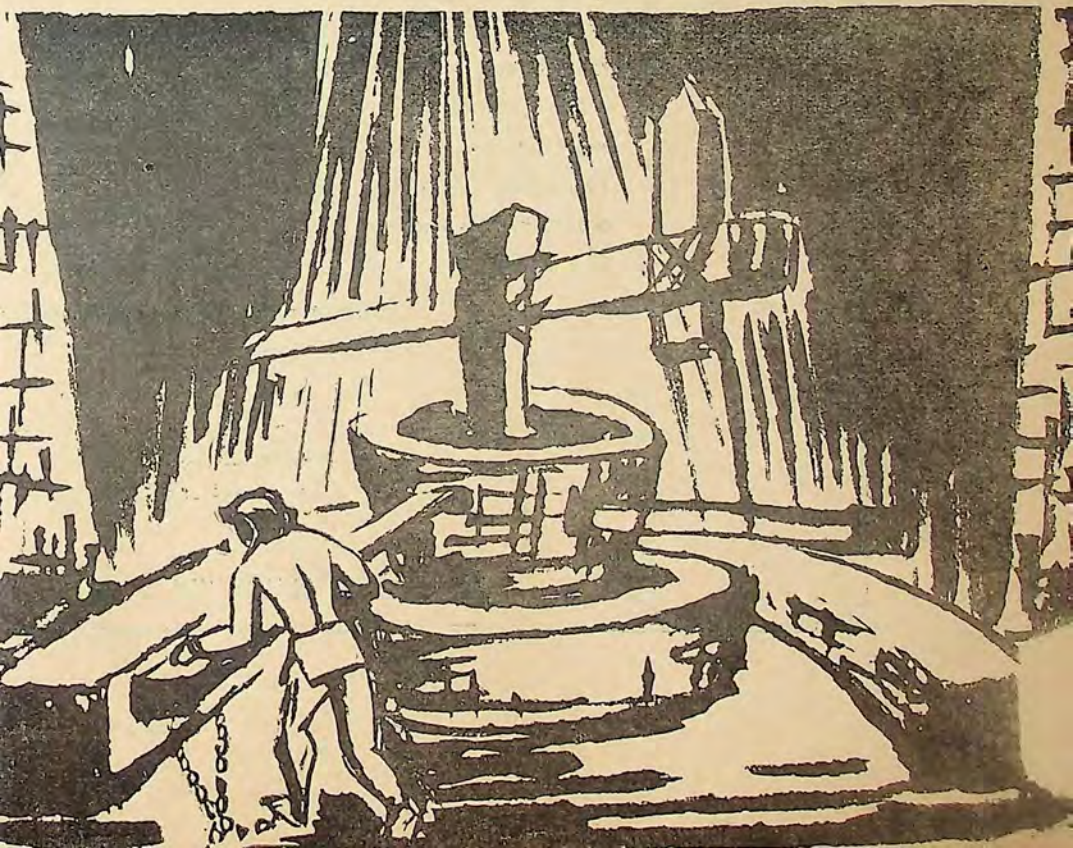
Героите на произведението са толкова земни, човечни, пълнокръвни герои, колкото и митически, свръхчовечни, полубожествени същества, в чиято монументална форма звучат всички символи, вечните идеи на патриотизъм, любов, борба и саможертва. Там се кръстосват реалното с нереалното, историческото с фантастическото, националното с наднационалното и се сливат в една магическа театрална форма, в грандиозната сила на музиката, на изкуството.

Защото, както казва древнo-гръцката мъдрост, хората говорят на различните свои езици, а боговете се разговарят чрез музиката.

Д. УЗУНОВ

Мраиана Попова

III — картина

Бележитият френски композитор Шарл Камий Сен-Санс е роден на 9. X. 1835 год. в Париж и починал на 16. XII. 1921 год. в Алжир. Изключителното си дарование той проявява в най-ранна възраст и още десет годишен изнася първият си концерт на пиано. Седемнадесет годишен Сен-Санс е написал вече първата си симфония, по повод на която другият френски музикален колос БерLIOZ пише: "този младеж знае всичко, на него не му достига само едно — неопитност". След завършване консерваторията 1855 г. той работи като църковен органист, а след това се отдава на концертна дейност. Искрено приятелство, което не остава без отражение върху творчеството на Сен-Санс го свързва с великият пианист и композитор Фр. Лист. В негова памет той написва най-ценното си симфонично произведение — Третата симфония с орган.

Голямо и многогранно е творчеството на композитора, но най-значителните си произведения той написва през седемдесетте години, (прочутия концерт за виолончело един от най-хубавите във виолончеловата литература, симфоничните си поеми, четвъртият концерт за пиано, третият концерт за цигулка, операта „Самсон и Далила“ (1877) и др.)

Сен-Санс е автор на редица музикално-теоретични трудове, на изследователски съчинения от разните области на музиката и др. Заедно с музикалните си творби написва и редица комедии, от които най-популярната е „Спазмите на писателя“, научни трудове: „Загадки и мистерии“, „Какво е миражът“, „Театралните декори в древния Рим“ и др. Други оперни творби написани след „Самсон и Далила“ (а Хенрих III“ 1883, „Прозорпина“ — 1887, „Асканио“ 1890 г., но нито една от тях не достига популярността на „Самсон и Далила“.

Първи „Самсон и Далила“, Сен-Санс е написал две опери — „Жълтата принцеса“ и „Сребърното звънче“, приети доста хладно от публиката и критиката. Другите негови произведения по същото време го правят толкова популярен, че той решава да напише нова оперна творба. За тая цел избира известната библейска легенда за Самсон. На първо време той се колебае какво да пише на тоя сюжет — опера или оратория. Край на колебанието слага либретиста Фердинанд Лемер, като написва либрето за опера. Почти готовото вече произведение Сен-Санс предлага на Гран опера — Париж, но ръководството на операта отхвърля предложението. Научавайки това Фр. Лист, който по това време е диригент във Ваймар, веднага я включва в репертоара на Ваймарската опера.

Френско-пруската война (1870) забавя излизането и с няколко години, така че първото представление на Ваймарската сцена е осъществена на немски език на 2. XII. 1877 г. под диригентството на Фр. Лист. Композиторът посвещава това свое произведение на прочутата певица Полина Виарда — Гарсиа. Операта е била посрещната добре във Франция „Самсон и Далила“ излиза 30 год. по-късно и то не в Париж, а в Руан. От тогава обаче, тази опера се утвърждава като едно от най-представителните творения на френската музика и влиза в репертоара на всички големи оперни театри по света. На парижка сцена тя е излязла с голям успех на 23. XI. 1892 год.

Независимо от библейския сюжет „Самсон и Далила“ е дълбоко национално френско произведение, в което композиторът е разкрил цялостно дарованцето си на тънък и проникновен психолог и силно развито чувство към оперна драматургия. Ярки и релефни музикални образи, особено тия на Самсон и Далила. С голямо майсторство авторът дозира чертите на пламенна жена и коварна изкушителька. Много разнообразен е и музикалният образ на Самсон, като навсякъде доминира непоколебимостта и чистота на чувствата му.

Силно впечатление прави хорът с интересната си полифонична звучност. Във всички сценични ситуации оркестра участва пълноценно; като в зависимост от изискванията които налагат душевните състояния на героите, създава съответното настроение и атмосфера.

I К.

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ. Площад пред храма на бог Дагон в палестинският град Газа. Тълпа евреи молят бога да ги избави от филистимлянско робство. Самсон се мъчи да ободри подналите духом свои сънародници, частъ на освободените и близък, казва той. Газският сатрап Абимелех високомерно прекъсва Самсон, като му казва, че победените трябва да бъдат покорни. Самсон е преизпълнен с решимост за борба. Пръв от неговата ръка, въоръжена с легендарната магарешка челюст, пада Абимелех. Филистимляните виждатки убития сатрап, панически се разбягват. Главният Жрец на бог Дагон проклита евреите и предсказва, че Самсон ще бъде наказан от жена.

II К.

От храма на Дагон излиза прекрасната Далила, заобиколена от млади филистимлянки. Тя угоднически ласкае героя, който, казва тя, е покорил нейното сърце и когото ще чака в своята вила в полунощ.

Напразни са предупрежденията на старият евреин, неотразимият чар и страстите слова на Далила са запленили окончателно героя Самсон.

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ. Далеч от града в тиха екзотична долина е разположена шатрата на Далила. Тук тя иска да примаме Самсон победителя на нейните сънародници. Върховният жрец на Дагон я заклева да узнае тайната на неговата сила, която ще донесе още по-големи нещастия на народа ѝ. Далила се заклева да направи всичко което се иска от нея, за да бъде унищожен тоя враг на нейния народ.

Разразява се буря. Буря е и в душата на Самсон. Той разбира, че тая му любов ще го погуби, но не е в състояние да надмогне своята страст.

Далила туря край на всички колебания, като се хвърля в обятията му уверявайки го в своята любов. Самсон не може да устои. С всички средства на красива и желана жена Далила се мъчи да узнае неговата тайна. Смутен от нейните настоявания Самсон мъчи. Когато Далила оскърбена от недоверието му иска да го изгони, Самсон изгубва власт над себе си, се спуска след нея. Бурята се разразява с пълна сила. Градината е заобиколена от филистимлянски воители. Появява се Далила. Гържествуваща тя държи в ръцете си отрязаната коса на Самсон. Тайната е разкрита, в косата се е криела силата му. Самсон е заловен и ослепен.

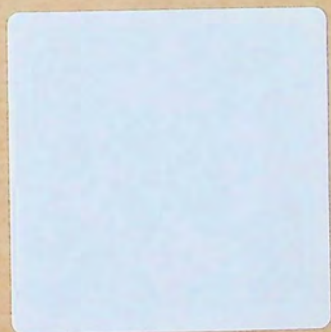
ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

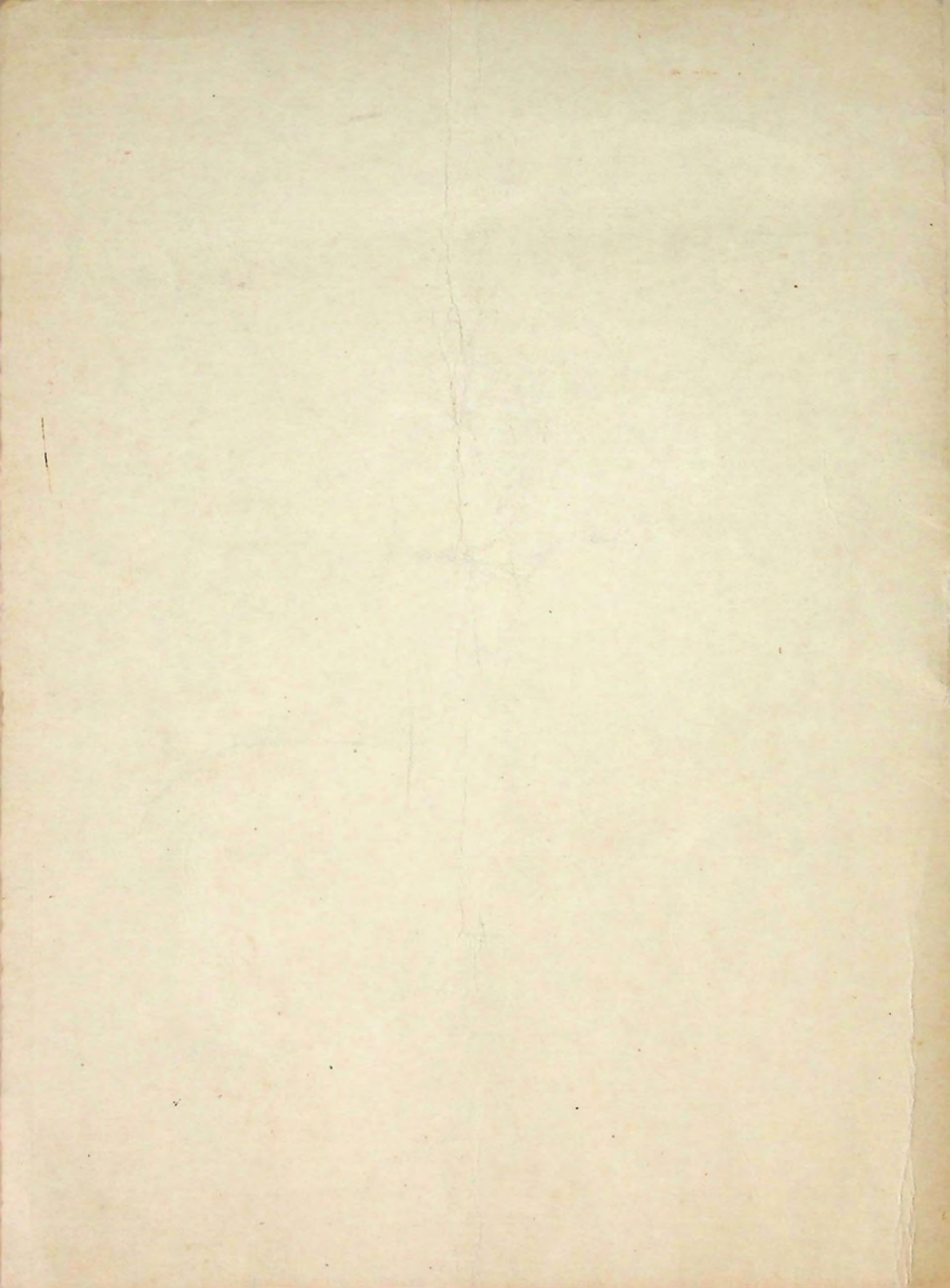
! на картина.

Педземия в тъмницата на Газа. Самсон спял и окован във вериги е привързан към огромен вобеничен камък, който той е длъжен да върти дееноочно. След неговото залавяне филистимляните са победили и отново заробили евреите. В съседните педземия гинат много евреи. Самсон чува тяхните вопли и проклетия и чувствувана вината си за тяхните страдания. Идват филистимляни войници и отвеждат Самсон.

II ра картина.

Върешността на храма на Дагон. Филистимляните празнуват победата си над евреите -- жертвоприношение. Вихрен танц на вестителките. Стражите довеждат ослепения Самсон. Далила със злъчни насмешки му припомня минутите прекарани в нейните обятия. Самсон горещо моли бога да му върне загубената сила. Върховният жрец подлъжава издевателствата над безпомощния слепец и го кара да вземе участие в жертвоприношението. Педигравките преминават всякаква граница. Това довежда Самсон до крайно възбуждение. Бидейки между двете главни колони, които поддържат храма, той с върховно напрежение на мускулите си успява да ги размести. Колоните с трясък падат, а с тях рухва и целият храм. Храмът на бог Дагон се превръща в развалини под който загиват всички.

НАРОДНА ОПЕРА — РУСЕ

САМСОН И ДАЛИЛА

либрето ФЕРДИНАНД ЛЕМЕР

опера в 3 акта 4 картини

от СЕН-САНС

Диригент: Р. БОЯДЖИЕВА

Режисьор: нар. артист Д. УЗУНОВ

Диригент на хора: АТ. ДИМИТРОВ

Художник: М. ПОПОВА

Постановка на танците:

Б. КОВАЧЕВ

Концертмайстор: АЛ. ТОМОВ

ДЕЙСТВУВАЩИ ЛИЦА

(по клавири)

1. ДАЛИЛА	— Ана Ангелова
	Евг. Бабачева ✓
2. САМСОН	— Ив. Димов ✓
	Бор. Цветков
	Мих. Мартинов
3. ВЪРХОВЕН ЖРЕЦ НА БОГ ДАГОН	— Ан. Анастасов ✓
	М. Касабов
4. АБИМЕЛЕХ (сатрап на Газа)	— Д. Маников ✓
	Н. Деянов
	Ст. Димитров
5. СТАРЕЙШИНА НА ЕВРЕИТЕ	— В. Григоров
	Н. Деянов ✓
	Ст. Димитров
6. ВЕСТИТЕЛ	— Н. Абаджимаринов ✓
7. I ФИЛИСТИМЛЯНИН	— Й. Стефанов
8. II ФИЛИСТИМЛЯНИН	— Н. Николов ✓
	К. Захариев

еврзи, филистимляни, жреци, вестители, танцьорки, роби

Пом. режисьори: Ем. Манов
М. Киселова

Зав. светл. ефекти: Ан. Харалампиев

Зав. пост. част: Д. Казаков

Корепетитори: Ст. Цонев

Театърмайстор: Ив. Кадиев

М. Стефанова

Зав. худ. светление: Ц. Сокеров

Д. Куюмджиева

Перуки и фризури: Г. Ламбев

М. Димитрова

Зав. шивашки ателиета: М. Колев

Ал. Димова

Художник-изпълнител: Хр. Арнаудов

Зав. дърводел. ателие:

П. Антонов

Ст. Василев

